

A hand is shown holding a white puzzle piece. The background is a blurred image of other puzzle pieces, suggesting a process of assembly or completion. The overall color palette is warm, with a large orange shape on the left side of the page.

Handreiking

Gepast beschikken in de Jeugdwet en Wmo 2015

Een proces van melding of aanvraag tot
levering van maatwerkondersteuning

Versienummer: 1.0 | Datum: 17-1-2024

Colofon

Ketenbureau i-Sociaal Domein

17-1-2024

Vragen? Stel ze via ketenbureau@i-sociaaldomein.nl

Inhoud

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	CONTEXT	4
1.3	REIKWIJDTE	5
1.4	DOELSTELLING	5
2	HET BASISPROCES VOOR GEPAST BESCHIKKEN	6
2.1	HET VERSCHIL TUSSEN DE HUIDIGE SITUATIE EN GEPAST BESCHIKKEN	6
2.2	HET BASISPROCES VOOR GEPAST BESCHIKKEN	7
2.3	DE PROCESSTAPPEN, INCLUSIEF HUN VARIANTEN, TOEGELICHT	7
2.4	DE STATUS VAN EEN HULP- OF ONDERSTEUNINGSPLAN ALS BESCHIKKING	12
2.5	MEERWAARDE VAN GEPAST BESCHIKKEN VOOR PASSEND BESCHIKKEN	13
3	JURIDISCH KADER	14
3.1	WANNEER IS EEN BESCHIKKING VANUIT JURIDISCH OOGPUNT 'GEPAST'?	14
3.2	DE TOTSTANDKOMING VAN DE TIJDSEENHEID IN EEN BESCHIKKING	15
3.3	DE VORM VAN DE TIJDSEENHEID IN EEN BESCHIKKING	15
3.4	JURIDISCHE CONSEQUENTIES VOOR ANDERE VARIANTEN VAN EEN TIJDSEENHEID	16
3.5	JURIDISCHE CONSEQUENTIES VOOR RESULTAATGERICHTE FINANCIERING	16
4	VERANTWOORDING	17
4.1	VERANTWOORDING	17
	BIJLAGE 1 DEFINITIES	18
	BIJLAGE 2 MODELBSCHIKKING	21
	BIJLAGE 3 TOETSINGSKADER VOOR GEPAST BESCHIKKEN	23
	DOEL, OPBOUW EN TOTSTANDKOMING TOETSINGSKADER	23
	UNIFORMITEIT IN TOELEIDING NAAR ZORG EN ONDERSTEUNING	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Een groot aantal Nederlandse gemeenten past de outputgerichte of taakgerichte uitvoeringsvariant toe voor maatwerkvoorzieningen in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 ('Wmo 2015'). Bij de outputgerichte uitvoeringsvariant krijgen cliënten een beschikking voor het behalen van een specifiek resultaat, zoals een 'schoon huis'. Bij de taakgerichte uitvoeringsvariant krijgt/krijgen de gecontracteerde aanbieder(s) de ruimte om de invulling van de taak samen met de cliënt in te vullen. Bij de taakgerichte variant wordt niet altijd een beschikking afgegeven.

1.2 Context

Sinds 2016 wordt de -aan de outputgerichte praktijk verbonden- werkwijze van resultaatgericht beschikken voor maatschappelijke ondersteuning in de vorm van huishoudelijke ondersteuning door een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep ('CRvB') als onrechtmatig beschouwd.¹ Op 26 mei 2021 oordeelde de CRvB op dezelfde wijze met betrekking tot resultaatgericht beschikken van maatschappelijke ondersteuning in de vorm van begeleiding.² Minister de Jonge kwam in 2020 met het "Wetsvoorstel resultaatgericht beschikken en vereenvoudigen geschilbeslechting"³. Dit wetsvoorstel beoogde tegemoet te komen aan de wens van VNG/gemeenten tot behoud van de resultaatgerichte manier van beschikken, waarbij tevens de nodige waarborgen voor de rechtszekerheid waren opgenomen in het voorstel.

Vorig jaar zomer werd bekend dat de ministerraad het wetsvoorstel niet wilde indienen bij de Tweede Kamer omdat er te weinig draagvlak voor zou zijn. Dit besluit is op 8 september 2023 gepubliceerd in de Staatscourant.

Hiermee blijft de praktijk van resultaatgericht beschikken ook in de voorzienbare toekomst onrechtmatig. Hoewel de uitspraken van de CRvB alleen zien op maatschappelijke ondersteuning onder de Wmo 2015 is het mogelijk is dat een vergelijkbaar oordeel volgt ten aanzien van het resultaatgericht beschikken/werkwijze op grond van van de Jeugdwet.

Beschikkingen op grond van de Jeugdwet

Gemeenten leggen een besluit over een individuele jeugdhulpvoorziening niet altijd in de vorm van een beschikking vast. Meerdere partijen hebben hierover hun zorgen geuit, waaronder – het meest recent – Defence for Children, de Vereniging Jeugdrechtsadvocaten Rotterdam en de Stichting Recht Kinderen van de Staat. Het niet afgeven van een beschikking bij het verstrekken van een individuele voorziening is in strijd met de Algemene Wet Bestuursrecht⁴.

¹ Onder andere: CRvB 8 oktober 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:3241

² CRvB 26 mei 2021, ECLI:NL:CRVB:2021:1381

³ <https://www.internetconsultatie.nl/resultaatgerichtbeschikken>

⁴ Zie: 20230525-brf-verordening-jeugdhulp-maassluis-2023-docx.pdf (defenceforchildren.nl) / Actueel/Pers/Publiciteit – Recht Kinderen van de Staat

Naar gepast beschikken in het sociaal domein

Onder de noemer 'gepast beschikken' is gewerkt aan een beschikkingsproces dat zowel binnen de Wmo 2015 als Jeugdwet toepasbaar is voor de drie uitvoeringsvarianten binnen het sociaal domein (inspanningsgericht, outputgericht én taakgericht). Dit beschikkingsproces is in deze handreiking uitgewerkt.

1.3 Reikwijdte

Deze handreiking is gericht op het organiseren van het beschikkingsproces voor individuele voorzieningen binnen de Jeugdwet en maatwerkvoorzieningen binnen de Wmo 2015, vanaf het moment van aanvraag of melding tot respectievelijk de levering van de jeugdhulp of maatschappelijke ondersteuning. Daarbij is het juridisch kader leidend, met het borgen van de rechtspositie van de cliënt als uitgangspunt. Deze handreiking richt zich nadrukkelijk op het beschikkingsproces dat toeziet op de relatie tussen de gemeente en de cliënt.

Buiten de reikwijdte van deze handreiking vallen aanpalende kwesties die invloed kunnen hebben op het beschikkingsproces, zoals wettelijke termijnen en wachttijden. Daarnaast behandelt deze handreiking niet het verstrekken van een beschikking voor een persoonsgebonden budget (pbg), hulpmiddelen, vervoer of woningaanpassingen.

1.4 Doelstelling

Deze handreiking heeft als doel om gemeenten en (jeugdhulp)aanbieders te ondersteunen in de uitvoering van het beschikkingsproces voor ondersteuning op grond van de Wmo 2015 en Jeugdwet, met inachtneming van de Awb. Daarbij wordt beoogd de werkwijze zoveel mogelijk eenduidig en transparant te laten zijn. Dit dient te geschieden binnen de context van toenemende schaarste in het aanbod, de noodzaak van zorgvuldige verdeling daarvan en de integratie van werkwijzen zoals reablement, het versterken van zelf- en samenredzaamheid, community care/burgerinitiatieven en de ontwikkeling van arrangementen zoals combinaties van hulp bij het huishouden en individuele begeleiding. Dit alles moet samenkomen met de (politieke) wens tot passend (= langdurig) beschikken en de ambitie om professionals ruimte te bieden voor adequate ondersteuning in de specifieke situatie van de cliënt, zonder extra en/of overbodige administratieve lasten.

2 Het basisproces voor gepast beschikken

Gepast beschikken in het sociaal domein kan voor alle cliënten en voor alle uitvoeringsvarianten worden gerealiseerd via een gelijkvormig proces dat zoveel als mogelijk regelt dat een cliënt maar één keer zijn verhaal hoeft te doen, van de aanvraag of melding tot het starten van ondersteuning. Hoewel de invulling van enkele componenten in het proces kan variëren afhankelijk van de toegepaste uitvoeringsvariant, is de gemene deler dat het beschikkingsproces altijd leidt tot een formele beschikking volgens de Algemene wet bestuursrecht ('Awb'). In deze beschikking is altijd (!) een tijdsindicatie opgenomen voor de te ontvangen jeugdhulp of maatschappelijke ondersteuning.

2.1 Het verschil tussen de huidige situatie en gepast beschikken

In de huidige situatie hanteren gemeenten uiteenlopende werkwijzen met betrekking tot beschikken. Bovendien zijn er vooral binnen de uitvoering van de Jeugdwet en individuele begeleiding binnen de Wmo 2015 gemeenten die beschikkingsarm (waarbij een beschikking alleen wordt afgegeven wanneer de inwoner hier nadrukkelijk om vraagt) of beschikkingsvrij (waarbij geen besluit wordt afgegeven voor de maatwerkvoorziening) werken. Afhankelijk van de gehanteerde uitvoeringsvariant wordt een beschikking afgegeven of een bestelling geplaatst voor één of meerdere individuele- of maatwerkvoorzieningen. In het laatste geval vormt de bestelling de basis voor het gesprek tussen (jeugdhulp)aanbieder en cliënt over de te leveren jeugdhulp of ondersteuning. De uitkomst daarvan wordt vastgelegd in een beschikking, namens het college richting de cliënt. Eventueel kan daarbij gebruik worden gemaakt van het ondersteuningsplan⁵.

Afbeelding 1: schematische weergave van het huidige beschikkingsproces in het sociaal domein op hoofdlijnen

In de huidige praktijk van beschikken ontbreken vaak de tijdsindicatie en een weergave van de afspraken tussen cliënt en aanbieder over de doelen van de ondersteuning en de wijze waarop de aanbieder deze wil bereiken (het ondersteuningsplan) als cruciale onderdelen in het proces om te komen tot een beschikking. Dit komt met name voor bij de outputgerichte en taakgerichte uitvoeringsvariant.

De voor gepast beschikken uitgewerkte oplossing is om bij de outputgerichte- en taakgerichte uitvoeringsvariant het afgeven van de beschikking later in het proces te plaatsen dan nu vaak het geval is. De beschikking wordt dan pas afgegeven nadat de (jeugdhulp)aanbieder en cliënt afspraken hebben gemaakt over de omvang en de doelen van de ondersteuning, evenals de wijze waarop de aanbieder deze zal bereiken (het ondersteuningsplan). Deze afspraken worden vervolgens

⁵ In de handreiking wordt gerefereerd aan het ondersteuningsplan als zijne de afspraken die de (jeugdhulp)aanbieder en cliënt maken over de invulling van de geleverde ondersteuning. In het kader van de Jeugdwet wordt hiermee bedoeld het hulpverleningsplan. Dit is het plan betreffende de verlening van jeugdhulp als bedoeld in artikel 4.1.3 en hoofdstuk 6 van de Jeugdwet.

vastgelegd en bevestigd aan de cliënt in de vorm van een beschikking. Na een opdracht van de gemeente aan de (jeugdhulp)aanbieder, kan de levering dan conform de beschikking beginnen.

Door het proces op hoofdlijnen op deze manier te ordenen, wordt het mogelijk om (de informatie uit) het ondersteuningsplan te benutten voor het afgeven van een beschikking met tijdsindicatie. Dankzij herordening, in plaats van het toevoegen van stappen, wordt verlenging van het proces en daarmee extra administratieve last vermeden. Bovendien doet het proces recht aan de rol van de (jeugdhulp)aanbieder, die - mogelijk meer nog dan bij de inspanningsgerichte uitvoeringsvariant - bij de output- en taakgerichte uitvoeringsvariant de vorm en tijdsindicatie van de ondersteuning met de cliënt afspreekt.

2.2 Het basisproces voor gepast beschikken

Hoewel de aanvraag- en melding binnen de Jeugdwet en de Wmo 2015 van elkaar verschillen, zijn de processtappen in het beschikkingsproces daarna gelijk. Het basisproces voor gepast beschikken omvat op hoofdlijnen zes stappen. De invulling van deze stappen kan variëren, afhankelijk van de gekozen uitvoeringsvariant. Deze variaties worden in de volgende paragraaf per stap toegelicht.

Afbeelding 2: schematische weergave van een proces voor gepast beschikken in het sociaal domein

2.3 De processtappen, inclusief hun varianten, toegelicht

2.3.1 Melding/aanvraag

Voor de Wmo 2015 geldt dat een inwoner, naaste of hulpverlener zich meldt met een hulp- of ondersteuningsvraag bij de door de gemeente aangewezen toegang tot de individuele of maatwerkvoorziening. Deze toegang kan een gemeentelijke toegang zijn of een door de gemeente gemandateerde aanbieder die fungeert als toegang. Na de meldingsfase volgt een onderzoek (zie volgende paragraaf) en kan daarna nog een aanvraagfase voor een maatwerkvoorziening bij de gemeentelijke toegang of een gemandateerde aanbieder volgen.

Binnen de Jeugdwet wordt gesproken van de aanvraag. Deze kan worden gedaan bij de toegang, maar daarnaast ook bij een huisarts, jeugdarts of medisch specialist. Deze zorgverleners kunnen allen naar jeugdhulp verwijzen, waarna het college (of gemandateerde jeugdhulpaanbieder) de verwijzing overneemt in de beschikking⁶.

⁶ Een gecertificeerde instelling kan direct een aanwijzing afgeven. Een schriftelijke aanwijzing dient te worden beschouwd als een beschikking in de zin van artikel 1:3 Algemene wet bestuursrecht (Awb).

	<p>In het geval van de taakgerichte uitvoeringsvariant is meestal een (jeugdhulp)aanbieder gemandateerd voor de toegang tot de aan hem toegewezen populatie of taak. In dat geval meldt de inwoner, naaste of hulpverlener zich bij deze (jeugdhulp)aanbieder.</p>
---	--

2.3.2 Onderzoek

De 'toegang' voert een onderzoek uit volgens het stappenplan en de regels van de CRvB⁷. Uit het onderzoek blijkt onder andere of de inwoner aanspraak maakt op een individuele voorziening jeugdhulp of maatwerkvoorziening maatschappelijke ondersteuning⁸.

	<p>In het geval van de inspanningsgerichte uitvoeringsvariant bepaalt de <u>toegang</u> in welke (combinatie van) producten en omvang de ondersteuning moet worden geleverd, voor welke termijn.</p>
	<p>In het geval van de outputgerichte uitvoeringsvariant bepaalt de <u>toegang</u> welke (combinatie van) producten geleverd moet worden en tot welk resultaat de te leveren ondersteuning moet leiden, binnen welke termijn.</p>
	<p>In het geval van de taakgerichte uitvoeringsvariant bepaalt de <u>toegang</u> tot welke toestand de te leveren ondersteuning moet leiden, binnen welke termijn.</p>

2.3.3 Toewijzing/bestelling

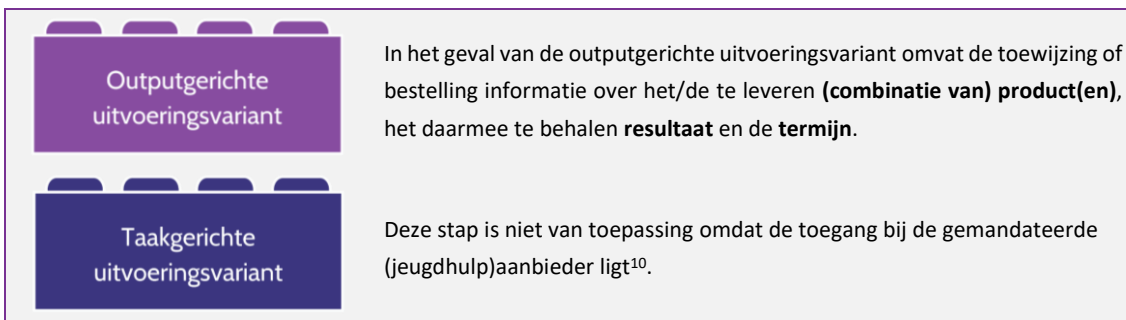
Afhankelijk van de inrichting van de toegang en afspraken tussen gemeente en (jeugdhulp)aanbieder kan er sprake zijn van een bestelling of toewijzing. In geval van een toewijzing wordt de aanvraag omgezet in een door de (jeugdhulp)aanbieder te leveren omvang, resultaat en/of termijn van ondersteuning. Bij een bestelling vraagt de toegang om een tijdsindicatie en weergave van de afspraken tussen cliënt en aanbieder over de doelen van de ondersteuning en de wijze waarop de aanbieder deze denkt te bereiken en die vervolgens vast te leggen (het ondersteuningsplan⁹).

	<p>In het geval van de inspanningsgerichte uitvoeringsvariant omvat de toewijzing of bestelling informatie over het/de te leveren product(en), de omvang en termijn.</p>
---	---

⁷ Het stappenplan is voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning overigens niet volledig identiek.

⁸ Hierna kan de cliënt ervoor kiezen een verzoek voor een pgb in te dienen in plaats van Zorg in Natura (ZiN). Een pgb wordt verstrekt als aan geldende wet- en regelgeving wordt voldaan. Het aanvragen van een pgb valt buiten de reikwijdte van deze handreiking.

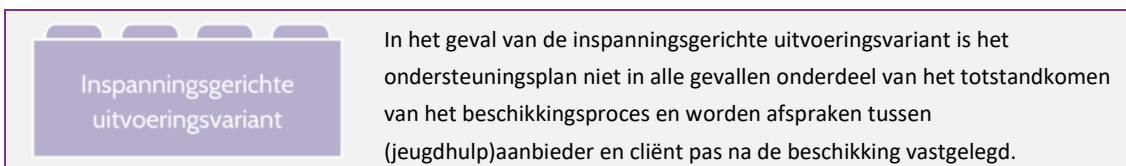
⁹ De omvang moet gebaseerd zijn op onderzoek. Binnen de Wmo 2015 dient sprake te zijn van deugdelijk en onafhankelijk onderzoek, binnen de Jeugdwet is sprake van deskundig onderzoek. Voor huishoudelijke hulp is een normenkader beschikbaar dat door de CRvB is geaccepteerd.

2.3.4 Ondersteuningsplan¹¹

Cliënt en (jeugdhulp)aanbieder bespreken hoe de toegewezen/bestelde jeugdhulp of ondersteuning er in de praktijk uit gaat zien. Dit omvat onder andere welk product/welke dienst wordt geleverd, wanneer en hoe vaak en hoe wordt omgegaan met een toename of afname van de hulp- of ondersteuningsvraag. In afstemming met de cliënt legt de (jeugdhulp)aanbieder de gemaakte afspraken vast in een ondersteuningsplan.

De toekenning van ondersteuning moet altijd gebaseerd zijn op onderzoek¹², bijvoorbeeld door gebruik te maken van een normenkader (indien beschikbaar). Als de toegang in de toewijzing/bestelling nog geen omvang, resultaat en/of termijn voor de te leveren ondersteuning heeft meegegeven, dan wordt het bepalen daarvan (dit deel van het onderzoek) opgenomen in de bespreking tussen de daartoe gemandateerde (jeugdhulp)aanbieder en cliënt.

In de context van Jeugdwet en de Wmo 2015 is er een onderscheid tussen het ondersteuningsplan en de beschikking.

- Ondersteuningsplan:** Het ondersteuningsplan is een document dat in samenwerking met de cliënt, de hulpverlener of (jeugdzorg)aanbieder wordt opgesteld. Het plan bevat informatie over de behoeften, doelen en de manier waarop de ondersteuning wordt vormgegeven. Het is gericht op het individu en fungeert als leidraad voor de te bieden ondersteuning.
- Beschikking:** De beschikking is een officieel document. Het bevat formele informatie over de toekenning van specifieke ondersteuning, de duur en omvang ervan en eventuele voorwaarden. De beschikking wordt genomen op basis van onderzoek, wet- en regelgeving en het ondersteuningsplan.

¹⁰ In de taakgerichte uitvoeringsvariant bepaalt de aanbieder de toegang (zie definitielijst). In het geval de toegang niet bij de gemandateerde (jeugdhulp)aanbieder ligt, geldt dezelfde stap als bij de outputgerichte uitvoeringsvariant.

¹¹ In de handreiking wordt gerefereerd aan het ondersteuningsplan als zijnde de afspraken die de (jeugdhulp)aanbieder en cliënt maken over de invulling van de geleverde ondersteuning. In het kader van de Jeugdwet wordt hiermee bedoeld het hulpverleningsplan. Dit is het plan betreffende de verlening van jeugdhulp als bedoeld in artikel 4.1.3 en hoofdstuk 6 van de Jeugdwet.

¹² Binnen de Wmo 2015 dient sprake te zijn van deugdelijk en onafhankelijk onderzoek, binnen de Jeugdwet is sprake van deskundig onderzoek.

De relatie tussen het ondersteuningsplan en de beschikking:

Jeugdwet:	Bij jeugdhulp is het opstellen van een ondersteuningsplan meestal een integraal onderdeel van het proces dat voorafgaat aan de start van de ondersteuning. Het plan wordt opgesteld in samenspraak met de cliënt en kan worden gebruikt om de behoefte aan ondersteuning te verhelderen. De beschikking wordt dan genomen op basis van deze gezamenlijk geformuleerde behoefte.
Wmo 2015:	Bij de Wmo 2015 kan het ondersteuningsplan een rol spelen in het proces dat voorafgaat aan de start van de ondersteuning en worden benut als input voor het bepalen de beschikking. In de huidige praktijk is de beschikking echter vaak slechts gebaseerd op de aanvraagprocedure en het onderzoek dat de toegang uitvoert.

2.3.5 Beschikking

De cliënt ontvangt een schriftelijke bevestiging (beschikking) waarin de toekenning van een individuele- of maatwerkvoorziening is vastgelegd. In deze schriftelijke bevestiging is minimaal het volgende vastgelegd:

- De informatie die nodig is om de toegang (toegangs informatie¹³) tot de toegewezen voorziening te verkrijgen, inclusief een tijdsindicatie en de duur van de hulp of ondersteuning. De vorm waarin de tijdsindicatie wordt opgenomen, varieert per uitvoeringsvariant (zie schema) en is cliëntgericht opgesteld.
- Voor wie, bij welke instantie en binnen welke termijn de mogelijkheid bestaat tegen het besluit bezwaar te maken of beroep in te stellen. Dit geldt voor alle collegebesluiten, dus ook voor de door het college van B&W aan professionals gemandateerde besluiten.

Gemeenten kunnen ervoor kiezen om het ondersteuningsplan onderdeel uit te laten maken van de beschikking, om te voldoen aan de wettelijke verplichting (Jeugdwet) of meer inzicht en duidelijkheid voor de cliënt te kunnen bieden ter onderbouwing van de beschikking.

Een beschikking wordt afgegeven *door* of *namens* het college van B&W. In bijlage 2 is een modelbeschikking voor gepast beschikken opgenomen.

¹³ De informatie die nodig is om de toegang tot de toegewezen voorziening te verkrijgen ondersteuning te verkrijgen, zoals BSN, cliëntgegevens, (combinatie van) toegewezen producten, omvang, duur en wijze van levering.

(maximum)urenbudget¹⁴ per periode. De tijdsindicatie is gebaseerd op het ondersteuningsplan waarover de cliënt en (jeugdhulp)aanbieder over hebben afgestemd en daarmee tevens op het onderzoek dat is uitgevoerd (paragraaf 2.3.2 en evt. paragraaf 2.3.4). De beschikking bepaalt over welke periode dit budget wordt afgegeven. Dit kan een kortere periode (per week) zijn maar is bij voorkeur een langere periode (per jaar)^{15, 16}.

Een beschikking met tijdsindicatie kan worden afgegeven in twee varianten:

1. Een beschikkingsbrief, waarin een tijdsindicatie wordt vermeld die is afgeleid uit het ondersteuningsplan.
2. Het ondersteuningsplan dat is overeengekomen met cliënt. In dit geval krijgt het ondersteuningsplan zelf het karakter van een beschikking.

In paragraaf 2.4 is nader uitgewerkt hoe een ondersteuningsplan het karakter van een beschikking kan krijgen en welke voor- en nadelen beide hiervoor genoemde varianten kennen.

2.3.6 Levering

De (jeugdhulp)aanbieder levert de jeugdhulp of de ondersteuning zoals beschreven in het hulp- of ondersteuningsplan.

¹⁴ Afhankelijk van het type ondersteuning, kan ook sprake zijn van een (maximum) budget in minuten of etmalen. De gemeente heeft de beleidsvrijheid te kiezen voor de bij haar beleid best passende term.

¹⁵ Naar mate de periode van de beschikkingsduur korter is, bestaat het risico dat er opnieuw beschikt moet worden. Risico op herbeschikken is hoger bij een kortere beschikkingsduur.

¹⁶ Het is mogelijk om in de beschikking of het ondersteuningsplan op te nemen dat uren die niet geleverd kunnen worden door toedoen van de cliënt (bijv. door afwezigheid voor vakantie) komen te vervallen of in de berekening van het urenbudget al afwezigheid voor vakantie te verwerken.

2.3.7 Doelrealisatie

Onverlet de tijdsindicatie in een beschikking houden gemeenten en professionals de mogelijkheid om te sturen op doelrealisatie door – bijvoorbeeld aan de hand van periodieke evaluatie - de vinger aan de pols te houden bij de voortgang van de hulpverlening. In lijn hiermee moet de beschikking volstrekt duidelijk zijn over wat een cliënt wel en niet kan verwachten binnen de toegekende omvang van ondersteuning. Daarom wordt geadviseerd in de beschikking ook het volgende op te nemen:

1. Dat er periodiek een evaluatie plaatsvindt om te beoordelen of de huidige inzet/voorziening adequaat is, of dat er wellicht meer of iets anders nodig is.
2. Dat de beschikking wordt herzien als de beoogde situatie/het beoogde resultaat met de voorziening is bereikt, of als er sprake is van gewijzigde omstandigheden en de beschikking wordt ingetrokken als de cliënt aangeeft de voorziening niet meer nodig te hebben.
3. Dat de aanspraak op levering van de niet benutte omvang vervalt als het resultaat met minder dan de toegekende omvang is bereikt.

Het is belangrijk dat gemeenten dit ook regelen in de Verordening Jeugdwet en Wmo 2015.

2.4 De status van een hulp- of ondersteuningsplan als beschikking

Uit de Wmo 2015 volgt dat de beschikking waarin een maatwerkvoorziening voor maatschappelijke ondersteuning wordt toegewezen, wordt afgegeven door het college. Het college kan zijn bevoegdheid tot het afgeven van een beschikking op grond van artikel 2.6.3 Wmo 2015 wel mandateren aan aanbieders. In de Jeugdwet is het ook het college dat beschikking afgeeft voor individuele voorzieningen jeugdhulp. Ook daar kan het college zijn bevoegdheid mandateren aan jeugdhulpaanbieders, op basis van artikel 2.11 lid 1 Jeugdwet. Het college dient in principe verwijzers naar jeugdhulp in de beschikkingspraktijk te volgen.

Voorgaande maakt twee beschikkingsvormen mogelijk:

1. **Een (traditionele) beschikkingsbrief:** de hierin vermelde tijdsindicatie is afgeleid uit het onderzoek danwel ondersteuningsplan. Het ondersteuningsplan kan, maar hoeft geen onderdeel van de beschikking uit te maken.
2. **Het ondersteuningsplan krijgt het karakter van een beschikking.** Dit kan onder voorbehoud van het volgende:
 - aan het ondersteuningsplan worden de verplichte elementen van een beschikking toegevoegd (zie 2.3.5); en
 - het ondersteuningsplan wordt schriftelijk aan de inwoner verstrekt; en
 - de cliënt en (jeugdhulp)aanbieder hebben stemmen met elkaar af over de inhoud van het ondersteuningsplan.

Als het ondersteuningsplan fungeert als beschikking, lijkt dit de minste administratieve lasten met de meeste flexibiliteit te combineren. Behalve een beperking van administratieve lasten zorgt dit voor een beperking in doorlooptijd van het proces.¹⁷ Bovendien kan een gewijzigde ondersteuningsbehoefte direct door de (jeugdhulp)aanbieder worden aangepast in het ondersteuningsplan dat, na goedkeuring door de cliënt, als een beschikking fungeert. Hierbij is niet

¹⁷ Dat kan alleen als de aanbieder ook de bewaarplicht van het college vervult en bij bezwaar uiteraard wel.

de extra stap nodig zoals bij de eerste aanpak, waarin het college een nieuwe beschikking moet afgeven.

Als de (jeugdhulp)aanbieder niet gemandateerd is om te beschikken en het college het ondersteuningsplan moet gebruiken om gepast te beschikken, dienen alleen de hoogstnoodzakelijke gegevens (Toegangs informatie¹³) gedeeld te worden die het college nodig heeft om een beschikking en toewijzing af te geven.

Let wel: het college blijft uiteindelijk altijd verantwoordelijk voor de afgegeven beschikkingen en het uitvoeren van de Wmo 2015 en de Jeugdwet. De bezwaarprocedure loopt daarom ook altijd via de gemeente.

2.5 Meerwaarde van gepast beschikken voor passend beschikken

De mogelijkheid tot afgifte van een beschikking met een lange(re) geldigheidsduur, ook wel 'passend', beschikken binnen het sociaal domein is als wens uitgesproken door de Tweede Kamer¹⁸ en cliëntenorganisaties. Uit onderzoek dat is uitgevoerd door Significant¹⁹ blijkt dat de geldigheidsduur van een beschikking in de praktijk wordt bepaald door:

- de flexibiliteit die de afgesproken vorm en wijze van levering biedt om de ingezette hulp- of ondersteuning aan te passen aan de behoeften van de cliënt. Hoe meer flexibiliteit, hoe meer ruimte gemeenten zullen ervaren voor een beschikking met een langduriger looptijd;
- de voorspelbaarheid van de benodigde hulp- of ondersteuning.

Het proces voor *gepast* beschikken (zoals beschreven in deze handreiking) biedt flexibiliteit om de hulp- of ondersteuning aan te passen op de cliëntsituatie, zeker als wordt gekozen voor mandatering van een (jeugdhulp)aanbieder voor het afgeven van een beschikking. Daarmee biedt *gepast* beschikken (meer) kansen voor *passend* (= langduriger) beschikken.

¹⁸ Hiermee wordt een motie van de Tweede Kamer uitgevoerd om gemeenten te stimuleren beschikkingen te verstrekken met een lange(re) geldigheidsduur of voor onbepaalde tijd (met evaluatiemomenten). Dit betekent dat bijvoorbeeld voorzieningen langdurig of voor onbepaalde tijd kunnen worden toegekend wanneer mensen (een) levenslange en levensbrede beperking(en) hebben. Het betekent voor hen veel dat zij in voorkomende gevallen niet telkens hoeven te motiveren dat hun omstandigheden (langdurig) ongewijzigd zullen blijven. De Wmo 2015 en de Jeugdwet staan niet aan deze werkwijze in de weg. Zie: Kamerstuk 25657, nr. 343 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl).

¹⁹ Significant voerde in opdracht van het ministerie van VWS en de VNG [het onderzoek uit naar de beschikkingsduur van centrumgemeenten voor Beschermd Wonen \(BW\) en intensieve ambulante begeleiding](#). Het onderzoek is onderdeel van de bestuurlijke afspraken over de Wlz Gz.

3 Juridisch kader

In de afgelopen jaren heeft de CRvB een aantal uitspraken gedaan over resultaatgericht beschikken in de Wmo 2015. Uit deze uitspraken blijkt – kort samengevat – dat resultaatgericht beschikken in strijd is met het rechtszekeheidsbeginsel²⁰, omdat de hulpvrager bij deze wijze van toekennen niet weet op hoeveel uren ondersteuning hij of zij kan rekenen. De voornaamste conclusie is dat het, vanuit juridisch perspectief, noodzakelijk is om een tijdseenheid in een beschikking op te nemen die is afgestemd op de situatie van de cliënt²¹. Dit zorgt ervoor dat een cliënt weet op hoeveel van de toegekende ondersteuning hij kan rekenen, wat volgens de CRvB bijdraagt aan vereiste rechtszekerheid. In het bestuursrecht moet een besluit²² dat in een concreet geval wordt genomen door een overheidsorgaan (in dit geval gemeenten) schriftelijk kenbaar worden gemaakt, oftewel in de vorm van een beschikking. De Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) is hierbij leidend en bevat de belangrijkste regels waar de overheid zich aan moet houden bij het nemen van besluiten. De Awb vermeldt hoe besluiten moeten worden voorbereid en bekendgemaakt en binnen welke termijn een besluit moet worden genomen. De Jeugdwet en de Wmo 2015 worden uitgevoerd aan de hand van deze regels en bevatten ook enkele aanvullende regels en begrippen ten aanzien van het proces om te komen tot een besluit in het individuele geval.

Het is belangrijk te benoemen dat de uitspraken specifiek betrekking hebben op de Wmo 2015 en niet op de Jeugdwet. Het lijkt echter op dit moment aannemelijk dat de CRvB in het geval van de Jeugdwet niet anders zal oordelen dan in de context van de Wmo 2015. Het is onwaarschijnlijk dat zij tot een inconsistent standpunt zou komen. Dit betekent dat gemeenten die geen tijdseenheden indiceren bij jeugdhulp risico's lopen. Daarom is het raadzaam om nu al voorbereidende maatregelen te nemen, in plaats van later gedwongen te worden tot aanpassingen, ook als het gaat om het achterwege laten van de beschikking bij de toekenning van jeugdhulp.

3.1 Wanneer is een beschikking vanuit juridisch oogpunt 'gepast'?

Om te zorgen voor een 'gepaste beschikking' voor een maatwerkvoorziening, moeten de volgende voorwaarden worden ingevuld²³:

1. Het college dient de ondersteuning te verstrekken met een duidelijk tijdsindicatie.
2. De gehanteerde tijdsindicatie moet beperkingen van de cliënt die bovengemiddeld zijn volledig compenseren²⁴.
3. De in de beschikking opgenomen tijdsindicatie moet gebaseerd zijn op objectieve criteria die voortkomen uit deugdelijk onderzoek.

²⁰ CRvB 8 oktober 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:3241; CRvB 26 mei 2021, ECLI:NL:CRVB:2021:1381

²¹ CRvB 8 oktober 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:3241, r.o. 4.11 en CRvB 26 mei 2021, ECLI:NL:CRVB:2021:1381, r.o. 4.1. In 2018 spreekt de CRvB van 'uren', maar in 2021 van 'tijdseenheden'.

²² In artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht staat de definitie van een besluit.

²³ Hier gaan wij specifiek in op de juridische eisen ten aanzien van de tijdseenheid. Op de aanvullende verplichte elementen van een beschikking is ingegaan in paragraaf 2.3.5.

²⁴ In de Wmo 2015 is opgenomen

3.2 De totstandkoming van de tijdseenheid in een beschikking

De in de beschikking opgenomen tijdseenheid mag gebaseerd zijn op een normenkader in beleidsregels. Dat normenkader moet gebaseerd zijn op objectieve criteria die voortkomen uit deugdelijk onderzoek²⁵. Om als deugdelijk onderzoek te worden beschouwd, moet dit onderzoek onafhankelijk worden uitgevoerd door een partij die geen belang heeft bij de uitkomst²⁶. Dit onderzoek is tot stand gekomen op basis van:

- deskundige inbreng;
- metingen van de tijd die nodig is voor specifieke activiteiten;
- interviews met cliënten over de werkzaamheden.

De uitkomsten van het onderzoek geven inzicht in:

- welke concrete activiteiten door een aanbieder moeten worden uitgevoerd om het beoogde resultaat te behalen;
- hoeveel tijd daarvoor nodig is;
- met welke frequentie de aanbieder deze activiteiten moet uitvoeren.

Een voorbeeld van een door de CRvB goedgekeurd deugdelijk onderzoek is het Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning van bureau HHM²⁷. Behalve gebruikmaken van een normenkader, kan een gemeente zelf beleidsregels opstellen en hanteren. Voor die beleidsregels geldt dan ook dat deze gebaseerd moeten zijn op deugdelijk onderzoek.

Als een gemeente belangrijke uitgangspunten uit dergelijk onderzoek loslaat, dan geldt het onderzoek niet langer als 'deugdelijk'²⁸. Afwijken van een normenkader of beleidsregel is alleen mogelijk in het voordeel van een cliënt, als de beperkingen van de cliënt daarom vragen²⁹.

3.3 De vorm van de tijdseenheid in een beschikking

Om te borgen dat een cliënt weet op hoeveel van de toegekende maatwerkvoorziening hij aanspraak maakt, moet de tijdseenheid in de beschikking concreet zijn. Binnen jurisprudentie en rechtswetenschappelijke literatuur lijken hiervoor twee vormen van tijdseenheden mogelijk:

- het vermelden van een specifieke tijdseenheid per product; bijvoorbeeld 2 uur huishoudelijke hulp per week; of
- het vermelden van een maximum urenbudget³⁰ per product; bijvoorbeeld 110 uur begeleiding per jaar.

²⁵ CRvB 8 oktober 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:3241, r.o. 4.12.

²⁶ CRvB 10 december 20218, ECLI:NL:CRVB:2018:3835 en ECLI:NL:CRVB:2018:3838, r.o. 4.5.1. Zie ook annotatie bij CRvB 10 december 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:3838 van E.M. Linthorst & J.C. de Wit, *De Gemeentestem* 2019, nr. 76.

²⁷ <https://www.hhm.nl/werk/handreiking-normenkader-huishoudelijke-ondersteuning/>

²⁸ CRvB 10 december 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:3838, r.o. 4.8.

²⁹ CRvB 10 december 20218, ECLI:NL:CRVB:2018:3835 en ECLI:NL:CRVB:2018:3838, r.o. 4.5.1. Zie ook annotatie bij CRvB 10 december 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:3838 van E.M. Linthorst & J.C. de Wit, *De Gemeentestem* 2019, nr. 76.

³⁰ Afhankelijk van het type ondersteuning, kan ook sprake zijn van een (maximum) budget in minuten of dagen. De gemeente heeft de beleidsvrijheid te kiezen voor de bij haar beleid best passende term.

3.4 Juridische consequenties voor andere varianten van een tijdseenheid

In een eerder stadium is verkend of het toekennen van een tijdseenheid in de vorm van een bandbreedte is toe te passen binnen de kaders van jurisprudentie³¹. Uit juridisch advies blijkt dat dit juridische risico's met zich meebrengt omdat een bandbreedte niet specifiek genoeg de tijdsindicatie waarop een cliënt aanspraak maakt weergeeft. Een bandbreedte suggereert immers dat er naast een maximum ook een minimum tijdseenheid geldt. Voor de cliënt is het dan onduidelijk welke tijdseenheid geldt. Een bandbreedtemodel zou juridisch gezien stand kunnen houden als er een inschatting plaatsvindt van de op de cliëntsituatie afgestemde gemiddelde tijdseenheid per periode, dat gemiddelde niet leidt tot 'ondercompensatie' en het college de specifieke tijdseenheid dan ook beschikt. De vraag is dan echter wat de meerwaarde van een bandbreedtemodel is.

Deze vaststelling geldt in ieder geval voor hulp bij huishoudelijke taken en 'eenvoudige' begeleiding. Er bestaat slechts één interpretatiestroming in de literatuur die enige ruimte suggereert voor het hanteren van een beperkte bandbreedte voor 'zwaardere' begeleiding (waarbij de exacte inhoud niet gespecificeerd is). Dit biedt met een ingecalculiseerd juridisch risico weliswaar enige speelruimte om te experimenteren met een bandbreedte voor zwaardere begeleiding. Desondanks is het juridisch advies om expliciet te zijn met het hanteren van de tijdseenheid en af te zien van een bandbreedtemodel.

3.5 Juridische consequenties voor resultaatgerichte financiering

Het is belangrijk om op te merken dat het beschikken in tijdseenheden nooit mag leiden tot een onredelijke vergoeding voor de dienstverlening voor (jeugdhulp)aanbieders. Dit zou in strijd zijn met het proportionaliteitsbeginsel in het aanbestedingsrecht, of in het geval van 'open house' procedures met het beginsel van evenredigheid in het bestuursrecht.

Een dergelijke situatie zou zich kunnen voordoen in gevallen waarin een gemeente in haar beschikkingen tijdseenheden hanteert en tegelijkertijd resultaatgericht financiert per cliënt (outputgerichte uitvoeringsvariant) of per populatie (taakgerichte uitvoeringsvariant). Dit wordt met name relevant als het totaal aan tijd in afgegeven beschikkingen ertoe leidt dat de kostprijs per uur in het bedrag per cliënt of voor de taak onder een redelijke kostprijs komt te liggen. Er dienen mechanismen te worden geïntegreerd in de overeenkomsten tussen de gemeente en de (jeugdhulp)aanbieders om te waarborgen dat reële tarieven worden gehandhaafd en er geen onevenredige vergoedingen ontstaan.

³¹ In het kader van de Wmo 2015 onder andere: ECLI:NL:CRVB:2018:819; ECLI:NL:CRVB:2018:819, Centrale Raad van Beroep, 16/6592 WMO15-T (rechtspraak.nl); ECLI:NL:RBZWB:2019:4686 t/m 4688. In het kader van de Jeugdwet: ECLI:NL:RBAMS:2020:7132; ECLI:NL:RBROT:2021:1893

4 Verantwoording

4.1 Verantwoording

Deze handreiking is tot stand gekomen via een aantal stappen, waaronder:

- Een inventarisatie van werkwijzen die door gemeenten en (jeugdhulp)aanbieders worden toegepast, inclusief de ervaren voordelen en nadelen daarbij;
- Juridische consultatie;
- Een onderzoek naar andere zorgwetten en de daaruit te leren lessen;
- Bijeenkomsten met een begeleidingsgroep, waarin diverse werkwijzen voor gepast beschikken zijn verkend en concepten van de handreiking zijn besproken. De begeleidingsgroep was samengesteld uit gemeenten en (vertegenwoordigers van) (jeugdhulp)aanbieders;
- Gesprekken met brancheorganisaties en cliëntenorganisaties, waarin aandachtspunten, wensen en behoeften voor de uitwerking van een alternatieve werkwijze voor gepast beschikken zijn meegegeven voor de uitwerking van de handreiking.

De elementen en criteria waaraan deze handreiking is getoetst, zijn ondergebracht in het Toetsingskader, te vinden in bijlage 3. Het Toetsingskader is tot stand gekomen met inachtneming van jurisprudentie en vigerende wet- en regelgeving en met input van gemeenten, aanbieders, VWS (perspectief Wmo 2015 en Jeugd), MIND, Per Saldo, Ieder(in) en Actiz.

Bijlage 1 Definities

NB. Onderstaande definities zijn van toepassing op deze handreiking.

Aanbieder: een aanbieder in de zin van artikel 1.1.1 Wmo 2015 en, tenzij anders aangegeven, een jeugdhulpaanbieder in de zin van artikel 1.1 Jeugdwet.

Aanvraag: een verzoek van een cliënt om een maatwerkvoorziening, niet zijnde een melding.

Beschikking: Schriftelijke beslissing van het college over een maatwerkvoorziening.

Beschikkingsarm/beschikkingsvrij: Werkwijze waarbij de toegang geen beschikking aan de cliënt verstuurt (beschikkingsvrij) of slechts een beschikking afgeeft op verzoek van deze cliënt of in specifieke gevallen (beschikkingsarm).

Beschikkingsmodel: Een beschikkingsmodel is een algemeen voorbeeld of sjabloon voor een beschikking.

Beschikkingsproces: Het proces dat start met een melding (in de Wmo 2015) of een aanvraag (in de Jeugdwet) tot aan het moment waarop het college een beschikking afgeeft voor een maatwerkvoorziening.

Bestelling: Een aanvraag of instructie aan een (jeugdzorg)aanbieder om samen met de cliënt de noodzakelijk bevonden individuele of maatwerkvoorziening uit te werken in afspraken tussen cliënt en aanbieder over de doelen, de wijze waarop de aanbieder deze denkt te bereiken en de duur en omvang van de inzet daarbij van de (jeugdzorg)aanbieder.

Cliënt: een cliënt in de zin van artikel 1.1.1 Wmo 2015 en, tenzij anders aangegeven, een jeugdige en/of ouder(s) in de zin van artikel 1.1 Jeugdwet.

College: college van burgemeesters en wethouders.

Hulpverleningsplan: plan betreffende de verlening van jeugdhulp als bedoeld in artikel 4.1.3 en hoofdstuk 6 van de Jeugdwet.

Maatwerkvoorziening: een maatwerkvoorziening voor maatschappelijke ondersteuning in de zin van artikel 1.1.1 Wmo 2015 en, tenzij anders aangegeven, een individuele voorziening voor jeugdhulp in de zin van de Jeugdwet.

Melding: Melding in de zin van de Wmo 2015, niet zijnde een aanvraag.

Ondersteuning: maatschappelijke ondersteuning in de zin van artikel 1.1.1 Wmo 2015 en, tenzij anders aangegeven, jeugdhulp in de zin van artikel 1.1 Jeugdwet.

Ondersteuningsplan: Het ondersteuningsplan is een weergave van de afspraken tussen cliënt en aanbieder over de doelen van de ondersteuning en de wijze waarop de aanbieder deze denkt te bereiken. Het doel is om de individuele behoeften, doelen en gewenste ondersteuning vast te

leggen. Het plan bevat informatie over de persoonlijke doelen van de cliënt, de gewenste ondersteuning en interventies, en hoe deze doelen zullen worden bereikt. Het kan ook informatie bevatten over de persoonlijke omstandigheden, voorkeuren en eventuele beperkingen.

Tijdsindicatie: Een inschatting van de hoeveelheid tijd aan ondersteuning waarop een cliënt aanspraak maakt. Het college vermeldt deze tijdsindicatie in de beschikking.

Toegang: Plaats waar en proces dat bepaalt of een cliënt in aanmerking komt voor een beschikking. Binnen de Wmo 2015 loopt de toegang altijd via het college of een gemandateerde aanbieder. Binnen de Jeugdwet kan de toegang naast het college of gemandateerde aanbieder ook lopen via wettelijke verwijzers.

Toewijzing: Een Toewijzing is een opdracht aan de aanbieder om zorg en ondersteuning te leveren aan de inwoner. De gemeente bevestigt dat er hulp aan de inwoner mag worden geleverd. Dit betekent ook dat de gemeente de declaratie hiervoor zal betalen. Voor het informeren van de aanbieder wordt het berichtenverkeer gebruikt.

Uitvoeringsvariant³²: Een uitvoeringsvariant is een intern consistente en samenhangende beschrijving van een globaal referentieproces met een focus op de uit te wisselen gegevens tussen ketenpartijen en de afspraken die daarover tussen partijen worden gemaakt. Een uitvoeringsvariant legt de relatie tussen de door de gemeente bewust gekozen uitgangspunten voor inkoop en uitvoering enerzijds en het gebruik van daarvan anderzijds.

Uitvoeringsvariant inspanningsgericht: Uitvoering van zorg en/of ondersteuning waarbij er een duidelijke afspraak tussen gemeente en zorgaanbieder is gemaakt over de levering van een specifiek product of dienst in een afgesproken tijdseenheid.

De gemeente stelt voor de individuele voorzieningen een vooraf gedefinieerde set aan producten en diensten op. De gemeente bepaalt op welke zorg of ondersteuning een cliënt aanspraak maakt en stuurt een toewijzing naar de aanbieder. Daarin is opgenomen welke producten hij moet leveren en eventueel wat het volume is in tijdseenheden. De start en het einde van de levering worden teruggekoppeld met de informatiestroom Start zorg en ondersteuning en Stop zorg en ondersteuning. Declaratie of facturatie vindt plaats op cliëntniveau.

Uitvoeringsvariant outputgericht: Uitvoering van zorg en/of ondersteuning waarbij er een duidelijk afspraak tussen gemeente en zorgaanbieder is over de te behalen output. De manier waarop de output wordt behaald, is niet vastgelegd.

Bij een outputgerichte uitvoering komen gemeente en aanbieder overeen dat op basis van een vooraf gedefinieerd product (met een vaste prijs, bijvoorbeeld een traject) of een budget (arrangement per cliënt) de afgesproken output moet worden gerealiseerd. De aanbieder levert aan de cliënt die zorg en ondersteuning die nodig is om de output te behalen. De gemeente en aanbieder communiceren niet het gewerkte aantal uren, maar het afgesproken vaste tarief of budget. Declaratie of facturatie vindt plaats op cliëntniveau.

³² Zorginstituut Nederland, Handreiking Uitvoeringsvarianten iWmo en iJW. Link: <https://i-sociaaldomein.nl/file/download/868d14c3-ee24-40d1-904a-bbc5750705b5/handreiking-uitvoeringsvarianten-iwmo-en-ijw.pdf> (november 2023).

Uitvoeringsvariant taakgericht: Uitvoering van zorg en/of ondersteuning waarbij de gemeente een taak voor een (deel)populatie heeft gegeven aan een aanbieder en deze aanbieder de vrijheid heeft om de invulling van deze taak vorm te geven. In deze variant is er geen sprake van een verantwoording op individueel niveau.

Bij deze werkwijze besteedt de gemeente de uitvoering of een deel ervan uit aan een of meer aanbieders. De aanbieder wordt verantwoordelijk voor een bepaalde taak en bepaalde doelgroep, bijvoorbeeld het verlenen van alle huishoudelijke hulp in een gemeente. De aanbieder krijgt hier een vooraf afgesproken (al dan niet prestatie-afhankelijk) totaalbedrag voor. De aanbieder bepaalt de toegang. De gemeente kan hooguit iemand attenderen op het feit dat hij/zij zich kan melden bij een bepaalde aanbieder. In deze uitvoeringsvariant wordt beperkt gebruikgemaakt van berichtenverkeer om gegevens uit te wisselen tussen gemeenten en aanbieder.

Wettelijk verwijzer: Een organisatie of persoon die een cliënt heeft verwezen naar ondersteuning op basis van de Jeugdwet. In de Jeugdwet is vastgelegd dat gemandateerde professionals in het wijkteam (basisteam), huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten, rechters, jeugdbeschermers en jeugdreclasserders de wettelijke verwijzers zijn naar de jeugdhulp. Zie ook Jeugdwet artikel 2.4, tweede lid onder b.

Bijlage 2 Modelbeschikking

In deze bijlage wordt een kader geschetst waaraan een beschikking dient te voldoen.

Aanvraag

De beschikking start met informatie over de reden van de beschikking.

Bijvoorbeeld:

“Op 5 januari 2023 heeft u een maatwerkvoorziening aangevraagd op grond van de Wmo 2015.”

“Op 10 december 2023 heeft u samen met het sociaal wijkteam besproken dat u ondersteuning nodig heeft.”

Besluit inclusief onderbouwing en tijdsindicatie

In de beschikking moet in voor de cliënt begrijpelijke taal zijn opgenomen op welke individuele of maatwerkvoorziening hij aanspraak maakt. In het besluit moet aangegeven worden wat de vorm, omvang in de vorm van een tijdsindicatie en looptijd van de toegekende individuele of maatwerkvoorziening is.

De tijdsindicatie kan worden opgenomen in de vorm van een specifieke vorm en tijdseenheid, zoals “3 uur huishoudelijke ondersteuning per week”, of een (maximum) urenbudget per periode, zoals “maximaal 600 uur per jaar”.

Bijvoorbeeld:

“U kunt aanspraak maken op [*naam individuele of maatwerkvoorziening*] voor 3 uur per week, omdat uit onze beoordeling blijkt dat u [*naam individuele of maatwerkvoorziening*] nodig heeft om [*onderbouwing*].

De toekenning van [*naam individuele of maatwerkvoorziening*] is geldig vanaf [*startdatum*] tot en met [*einddatum*], tenzij een eerdere einddatum van toepassing is op basis van nieuwe beoordelingen of gewijzigde omstandigheden. Daarom vindt periodiek een evaluatie plaats waarin samen met u wordt vastgesteld of de inzet/voorziening adequaat is of dat er wellicht meer of iets anders nodig is.

Uw aanspraak op [*naam individuele of maatwerkvoorziening*] vervalt als de met de voorziening beoogde situatie/het beoogde resultaat is bereikt, of wanneer u aangeeft de voorziening niet meer nodig te hebben.”

Uw aanspraak op de niet benutte omvang van [*naam individuele of maatwerkvoorziening*] vervalt als het afgesproken resultaat met minder dan de toegekende omvang is bereikt.

Mogelijkheid tot bezwaar

In de beschikking moet duidelijk vermeld zijn waar de cliënt terecht kan in geval van bezwaar op de beschikking. De cliënt heeft de mogelijkheid tot indienen van een bezwaarschrift bij het college gedurende een termijn van 6 weken na de dag waarop de beschikking is verzonden.

Bijvoorbeeld:

“Bent u het niet eens met ons besluit? Neemt u dan contact met ons op. Dan gaan we opnieuw met elkaar in gesprek, wellicht hebben we elkaar verkeerd begrepen. Komen we er niet uit? Dan kunt u kosteloos een bezwaar indienen. Dat kan via [...]. Uw bezwaar moet uiterlijk [datum] door ons ontvangen zijn.

In uw bezwaarschrift schrijft u in ieder geval:

- Uw naam, adres, telefoonnummer en Burgerservicenummer (BSN);
- Tegen welk besluit u bezwaar maakt (een kopie van dit besluit);
- Uw uitleg waarom u het er niet mee eens bent;
- Datum en handtekening.”

Bijlage 3 Toetsingskader voor gepast beschikken

Inleiding

Voor u ligt het Toetsingskader voor de in ontwikkeling zijnde werkwijze voor Gepast Beschikken binnen het sociaal domein (Jeugdwet en Wmo 2015). Deze werkwijze wordt nader uitgewerkt in de vorm van een Handreiking en geeft handvatten voor het proces en de vorm waarmee gemeenten en aanbieders Gepast Beschikken kunnen toepassen.

Doel, opbouw en totstandkoming Toetsingskader

Dit Toetsingskader is bedoeld als instrument aan de hand waarvan belanghebbende partijen de werkwijze Gepast Beschikken kunnen beoordelen. Het Toetsingskader bevat elementen en criteria die in onderlinge samenhang uitwerking en concretisering krijgen in de Handreiking.

Deze elementen en criteria borgen de perspectieven van cliënten, gemeenten en aanbieders. Het Toetsingskader biedt ruimte voor een werkwijze waarin ondersteuning op maat kan worden gerealiseerd met heldere afspraken over de te ontvangen maatwerkondersteuning, die op een duidelijke en transparante manier worden vastgelegd en bevestigd aan de cliënt. Er is baat bij een eenvoudig proces, wat onnodige administratieve lasten voorkomt: voor cliënten, aanbieders en gemeenten. De uiteindelijke optelsom van alle elementen en criteria in een werkwijze voor gepast beschikken zorgt ervoor dat de rechtszekerheid van de cliënt is gewaarborgd.

Het Toetsingskader is tot stand gekomen met in achtname van jurisprudentie en vigerende wet- en regelgeving en met input geleverd door gemeenten, aanbieders, VWS (perspectief Wmo 2015 en Jeugd), MIND, Per Saldo, Ieder(in) en Actiz.

Uniformiteit in toeleiding naar zorg en ondersteuning

Behalve het bieden van een werkwijze voor gepast beschikken, beoogt de Handreiking de mogelijkheid voor meer uniformiteit in de toegang tot zorg binnen de drie uitvoeringsvarianten in het sociaal domein.

Het Toetsingskader: elementen van en criteria voor een werkwijze voor Gepast Beschikken

- De werkwijze Gepast Beschikken biedt ruimte voor cliënten om ondersteuning op maat te ontvangen, aansluitend bij hun individuele situatie op dat moment en de met de maatwerk beoogde ontwikkeling (op- en afschalen).
- De werkwijze Gepast Beschikken biedt ruimte voor gemeenten en aanbieders om invulling te geven aan hun rol in de transformatieopgave: resp. het cliëntgericht werken, de transformatie van aanbod- naar vraaggericht denken, bij te dragen aan doelmatigheid van ondersteuning en om innovatie te stimuleren.
- De cliënt ontvangt een beschikking. Dit is een schriftelijke bevestiging van de gemaakte afspraken, waarin duidelijk is op welke ondersteuning, in welke vorm en gedurende welke periode de cliënt kan rekenen op maatwerkondersteuning op grond van de Jeugdwet en/of Wmo 2015. Deze bevestiging is voorzien van een clause die de cliënt op laagdrempelige wijze wijst op de mogelijkheid bezwaar te maken (hoe, wanneer en bij wie). De schriftelijke bevestiging is voor de cliënt begrijpelijk.
- De toewijzing en de aard en omvang van de maatwerkondersteuning is gebaseerd op zorgvuldig onderzoek, specifiek gericht op de individuele cliënt en/in zijn omgeving.

- De werkwijze Gepast Beschikken is toepasbaar binnen de inspanningsgerichte, resultaatgerichte en taakgerichte uitvoeringsvarianten, inclusief de bijbehorende inkoopvormen.
- De werkwijze is praktisch uitvoerbaar. De werkwijze doet administratieve lasten niet onnodig toenemen. Dit geldt voor zowel cliënten, gemeenten als aanbieders.
- Gebruikte begrippen zijn herkenbaar en eenduidig.
- De optelsom van bovenstaande elementen en criteria waarborgt de rechtszekerheid van de cliënt.

**Samen werken we aan
een krachtige en
toekomstbestendige
uitvoering van de
Wmo 2015 en Jeugdwet**